

KONINKLIJK VERBOND VAN DE VREDE- EN POLITIERECHTERS, v.z.w.
UNION ROYALE DES JUGES DE PAIX ET DE POLICE, A.S.B.L.

www.kvvp-urjpp.be

Enkele bedenkingen rond verkeersrecht

Geregeld brengen de media verslag uit over rechterlijke beslissingen en gaat dit gepaard met – doorgaans zeer kritische- beschouwingen en soms met een oproep aan de magistraten om in de ene of de andere zin beslissingen te vellen.

Allusie wordt gemaakt op artikels en uitzendingen betreffende vonnissen van politierechtbanken waarbij de politierechters soms vrijspreken voor de verantwoordelijkheid voor het ongeval, terwijl er in bepaalde gevallen een niet onbelangrijke alcoholintoxicatie werd vastgesteld.

Hun statuut laat de betrokkene magistraten niet toe te reageren en meer algemeen heeft de magistratuur geen mogelijkheid om zich uit te drukken.

Door dit document wenst het Koninklijk Verbond van de Vrede- en Politierichters informatie te geven voornamelijk ter attentie van de journalisten betreffende enkelen belangrijke beginselen op het gebied van verkeersrecht, beginselen die zij uiteen heeft kunnen zetten op haar persconferentie van 15 juni 2011.

Het Verbond benadrukt dat zij over persrechters beschikt die aan de vragen van de journalisten antwoord kunnen geven en waarvan de gegevens op haar site www.kvvp-urjpp.be vermeld staan.

PRESIDENT - VOORZITTER: RALF SCHMIDT
FRIEDENSRICHTER DES KANTONS EUPEN - VREDERECHTER VAN HET KANTON EUPEN- JUGE DE PAIX DU CANTON D'EUPEN
Langes Thal 52 4700 Eupen
ralf.schmidt@skynet.be

SECRETAIRE - SECRETARIS: VINCENT BERTOUILLE
JUGE DE PAIX - VREDERECHTER
chaussée d'Alsemberg 296 – 1190 Forest - GSM 0477 28 52 63 FAX 02 344 24 15
[e-mail: kvvp-urjppsec@skynet.be](mailto:kvvp-urjppsec@skynet.be)

kvvp – urjpp maatschappelijke zetel – siège social : rue de Heembeek 2 Heembeeksestraat - 1020 Bruxelles – Brussel

I. Bestrafing van de overtredingen op de wet op het wegverkeer.

A. Hoofdstraffen

De straffen op de overtreding van de bepalingen van de wet op het wegverkeer zijn: de gevangenisstraf, de geldboete en de autonome werkstraf.

1. De gevangenisstraf

Slechts weinige overtredingen op de wet op het wegverkeer worden met gevangenisstraf bestraft.

a/ De verplichte gevangenisstraf

Er is slechts één geval van verplichte gevangenisstraf: onopzettelijke doding ten gevolge van een verkeersongeval: verplichte gevangenisstraf van 3 maanden tot 5 jaar (art. 419, al 2 Strafwetboek).

b/ Facultatieve gevangenisstraf:

Een facultatieve gevangenisstraf is mogelijk voor volgende overtredingen:

- slagen of verwondingen ten gevolge van een verkeersongeval: 8 dagen tot 1 jaar (art.419, al 2 Strafwetboek)
- vluchtmisdrijf (alleen materiële schade): 15 dagen tot 6 maanden ; in geval van herhaling 1 maand tot 2 jaar (art.33 Wet 16/03/1968)
- vluchtmisdrijf (bij verwondingen of overlijden): 15 dagen tot 2 jaar; in geval van herhaling 1 maand tot 4 jaar (art.33 Wet 16/03/1968)
- herhaling alcoholintoxicatie (meer dan 0,35mG/L uitgedemde alveolaire lucht of 0,8 promille in het bloed): 1 maand tot 2 jaar. Bij tweede herhaling binnen de 3 jaar kunnen de straffen verdubbeld worden (art. 36 Wet 16/03/1968)
- herhaling dronkenschap: 1 maand tot 2 jaar . Bij tweede herhaling binnen de 3 jaar kunnen de straffen verdubbeld worden (art. 36 Wet 16/03/1968)
- sturen spijs vervalvenverklaring van het recht tot sturen : 15 dagen tot 1 jaar (art. 48 Wet 16/03/1968)
- besturen van een opgelegd of inbeslaggenomen voertuig : 8 dagen tot 6 maanden (art. 54 en 58bis Wet 16/03/1968)
- besturen van het voertuig niettegenstaande onmiddellijke intrekking van het rijbewijs : 1 dag tot 1 maand (art. 58 Wet 16/03/1968)

c/ Aanhouding en bevel tot aanhouding:

Gerechtelijke aanhouding:

Buiten het geval van betrapting op heterdaad kan iemand slechts aangehouden worden op bevel van de procureur des Konings of van de onderzoeksrechter indien er tegen hem ernstige vermoedens van schuld bestaan betreffende een misdaad of een wanbedrijf (art.2 Wet 20/07/1990 op de voorlopige hechtenis).

In geen geval kan de voorlopige opsluiting langer duren dan 24uur (art.12 van de Grondwet

en art. 1 en 2 Wet 20 juli 1990).

Aanhoudingsbevel:

Binnen de 24 uur na zijn aanhouding moet de betrokkene voor de onderzoeksrechter worden gebracht, die met inachtneming van de wettelijke voorwaarden en rechtspleging moet beslissen over de uitvoering van een bevel tot aanhouding.

Een bevel tot aanhouding door de onderzoeksrechter is alleen mogelijk indien het gepleegde feit strafbaar is met een correctionele hoofdgevangenisstraf van één jaar of meer (art. 16 Wet 16 juli 1990 op de voorlopige hechtenis).

In het wegverkeer kunnen volgende feiten een aanhouding met zich meebrengen:

- onopzettelijke doding
- slagen of verwondingen
- vluchtmisdrijf met de omstandigheid van verwondingen of dodelijke afloop
- herhaling bij vluchtmisdrijf
- herhaling bij alcoholintoxicatie
- herhaling bij dronkenschap
- sturen spijs vervalvenverklaring

Het bevel tot aanhouding is maximum 5 dagen geldig.

Binnen die termijn verschijnt de beklaagde voor de raadkamer die beslist over het al of niet handhaven van de aanhouding.

Zolang de voorlopige hechtenis duurt en het onderzoek lopende is, moet de raadkamer iedere maand statueren over de handhaving van de aanhouding.

In de loop van het onderzoek kan de onderzoeksrechter op ieder moment beslissen de beklaagde in vrijheid te stellen.

Onmiddellijke aanhouding:

Indien de rechter een gevangenisstraf van één jaar of meer, zonder uitstel, uitspreekt, kan hij op vordering van het openbaar ministerie de onmiddellijke aanhouding van de beklaagde bevelen, indien de vrees bestaat dat de beklaagde zal pogen zich aan zijn straf te onttrekken (art. 33 Wet 20 juli 1990 op de voorlopige hechtenis).

d/ Uitvoering van de straffen

Het vonnis betreffende de publieke vordering (strafvordering) wordt uitgevoerd door het openbaar ministerie (art. 165, 197 en 376 Wetboek van Strafvordering en 139 Gerechtelijk Wetboek).

Omwille van de overbevolking van de gevangnissen en de nadelen van korte gevangenisstraffen, vraagt de minister van justitie dat het openbaar ministerie geen straffen van minder dan 4 maanden zou uitvoeren, behoudens enkele uitzonderingen die in de ministeriële omzendbrief worden genoemd of ter beoordeling van het openbaar ministerie worden gelaten (ministeriële omzendbrief van 4/11/1993 op de niet-uitvoering van korte gevangenisstraffen).

Bovendien schrijft de ministeriële omzendbrief van 17 januari 2005 op de voorlopige invrijheidstelling de onmiddellijke vrijlating voor van een gevangene wiens straf de 6 maanden niet te boven gaat, behoudens de in de omzendbrief genoemde uitzonderingen.

De regel dat gevangenisstraffen lager dan 4 maanden niet uitgevoerd worden, kent belangrijke uitzonderingen: sommige gevangenisstraffen van minder dan 4 maanden zullen toch uitgevoerd worden indien de gepleegde feiten betrekking hebben op bepaalde materies, waaronder precies de onopzettelijke doding ten gevolge van een verkeersongeval, de overtredingen op de verkeerswet met betrekking tot het rijbewijs, het vluchtmisdrijf, de alcoholintoxicatie, de dronkenschap aan het stuur en het verval van het recht tot sturen.

De voorlopige hechtenis wordt op de duur van de straf in rekening gebracht (art. 30 Strafwetboek).

2. De geldboete

Iedere overtreding op de wetten betreffende het wegverkeer kan met een geldboete worden bestraft.

De door de wet bepaalde geldboeten worden verhoogd met de opdecieimen. Heden ten dage wordt een geldboete van 10 € vermenigvuldigd met 5,5 en dus op 55 € gebracht.

De rechter kan een geldboete uitspreken die lager is dan het wettelijk minimum indien de beklaagde hem “enig” stuk voorlegt dat zijn beperkte financiële middelen aantoonst (art. 163 Wetboek van Strafvordering).

Iedere uitgesproken geldboete boven de 25 € brengt bovendien voor de betrokkene de verplichting mee een bijdrage te betalen van $25 \text{ €} \times 5,5 = 137,50 \text{ €}$ aan het Fonds voor de Slachtoffers van Gewelddaden.

Een boete van 50 € komt aldus in de praktijk neer op $50 \text{ €} \times 5,5 + 137,50 \text{ €} = 412,50 \text{ €}$ waar dan nog de gerechtskosten bovenop komen.

3. De werkstraf

Wanneer een gepleegd feit strafbaar is met een politiestraf (gevangenis tot 7 dagen of geldboete tot 25 €) of met een correctionele straf (gevangenisstraf vanaf 8 dagen tot 5 jaar of geldboete vanaf 26 €), kan de rechter als hoofdstraf een werkstraf uitspreken.

Spreekt de rechter een werkstraf uit, dan spreekt hij eveneens een vervangende gevangenisstraf of een vervangende geldboete uit, die uitgevoerd wordt indien de betrokkene de werkstraf niet naleeft. Die vervangende straffen moeten worden bepaald binnen de door de wet voor die feiten bepaalde perken (art. 37ter, §1).

De werkstraf mag niet minder bedragen dan 20 uur en niet meer dan 300 dagen.

De werkstraf moet binnen de 12 maanden nadat de veroordeling definitief werd, uitgevoerd worden. De probatiecommissie kan die termijn ambtshalve of op verzoek van de beklaagde verlengen (art. 37ter, §2, al.2 Strafwetboek).

De werkstraf wordt door de veroordeelde kosteloos uitgevoerd tijdens de vrije tijd van zijn studie- of beroepsbezigheden. Zij kan alleen uitgevoerd worden bij openbare diensten van de Staat, van gemeenten, provincies, Gemeenschappen of Gewesten, of bij verenigingen zonder winstoogmerk of bij stichtingen met sociaal, wetenschappelijk of cultureel oogmerk. De werkstraf mag niet bestaan in een taak die in de openbare dienst of in de aangewezen vereniging gewoonlijk door betaalde werknemers wordt uitgevoerd (art. 37quater, §1 Strafwetboek).

Theoretisch kunnen alle strafzaken die voor de politierechtbank komen dus het voorwerp uitmaken van een werkstraf, waarvan de duur zal afhangen van de aard van het misdrijf (politiestraf of correctionele straf). Ingeval van een politiestraf kan een werkstraf uitgesproken worden van 20 uur tot 45 uur; ingeval van een correctionele straf gaat het om een werkstraf van 46 uur tot 300 uur.

B. Bijkomende straffen

Een bijkomende straf is een straf die alleen kan worden opgelegd als het ware ter aanvulling van een hoofdstraf.

In het wegverkeer zijn de bijkomende straffen de oplegging (immobiliseren) en de verbeurdverklaring van het voertuig en het verval van het recht tot sturen (rijverbod)

1. Het verval van het recht tot sturen

In een aantal door de wet bepaalde gevallen moet de rechter als bijkomende straf het verval van het recht tot sturen uitspreken (bijvoorbeeld bij dronken sturen: minimum 1 maand, maximum 5 jaar of voorgoed).

In een aantal gevallen kan de rechter als bijkomende straf het verval van het recht een motorrijtuig te besturen uitspreken. Het gaat om de gevallen van art. 38 van de Wet van 16 maart 1968 op het wegverkeer.

In bepaalde gevallen kan of moet het verval van het recht tot sturen gepaard gaan met de verplichting te slagen voor één of meerdere examens of proeven (medische, psychologische, theoretische of praktische examens of proeven) (art. 38, §3 Wet 16/03/1968).

De rechter kan beslissen dat het effectieve verval van het recht tot sturen alleen zal uitgevoerd worden van de vrijdag, 20 uur tot de zondag, 20 uur, en van de avond voor een feestdag om 20 uur tot de avond van de feestdag zelf, om 20 uur.

2. Tijdelijke oplegging en verbeurdverklaring

In al de gevallen waarin het verval van het recht tot sturen als straf is opgelegd, kan de rechter de tijdelijke oplegging van het voertuig bevelen, op voorwaarde dat het voertuig aan de dader toebehoort of te zijner uitsluitende beschikking staat gedurende een periode die minstens gelijk is aan de duur van de oplegging.

De duur van de oplegging mag de duur van het tijdelijke verval van het recht tot sturen niet te boven gaan.

Indien het verval van het recht tot sturen minstens 6 maanden bedraagt of voorgoed is en het voertuig aan de dader toebehoort, kan de rechtbank de verbeurdverklaring van het voertuig uitspreken.

Deze straf is dus mogelijk voor elke veroordeling die gepaard gaat met een verval van het recht tot sturen van 6 maanden of langer.

Zo kan het voertuig dat toebehoort aan een beklagde die wegens zware alcoholintoxicatie (art. 34, §2), dronkenschap (art. 35) of sturen onder invloed van drugs (art. 37bis) veroordeeld wordt tot een verval van het recht tot sturen van minstens 6 maanden, verbeurdverklaard worden.

De rechter kan de tijdelijke oplegging van het voertuig uitspreken in alle gevallen waarin het tijdelijke verval van het recht tot sturen als straf wordt uigesproken, op voorwaarde dat het voertuig aan de dader toebehoort of te zijner uitsluitende beschikking staat gedurende een periode die minstens gelijk is aan de duur van de oplegging. Die oplegging mag de duur van het tijdelijke verval van het recht tot sturen niet te boven gaan.

C. Vervangende straffen

Wanneer de rechtbank een beklagde veroordeelt tot een geldboete, wordt daaraan in principe een vervangend verval van het recht tot sturen (8 dagen tot 1 maand) gekoppeld voor het geval de betrokkene de boete niet betaalt. Een vervangende gevangenisstraf (3 dagen voor een politiestraf of 3 maanden voor een correctionele straf) is mogelijk, maar komt zelden voor omdat het niet efficiënt is.

II. Alcoholintoxicatie en dronkenschap

A. Alcoholintoxicatie

Van strafbare alcoholintoxicatie is er sprake zodra het bloed van de bestuurder of de door hem uitgeademde lucht het door de wet verboden gehalte bevat, en dit ongeacht de gedraging van de betrokkene. Zo verkeert elkeen die op een openbare plaats een voertuig bestuurt en bij wie de ademanalyse een alcoholgehalte van minstens 0,22 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht vertoont of van wie de bloedanalyse een resultaat geeft van minstens 0,5 gram per liter bloed, zich in staat van strafbare alcoholintoxicatie.

Het gaat dus om een overtreding die wordt vastgesteld op basis van de rekenkundige overschrijding van een alcoholgehalte boven hetwelk het besturen van een voertuig verboden is. Is het alcoholgehalte op het tijdstip dat de bestuurder met het voertuig reed minstens 0,5 gram per liter, dan is er strafbare alcoholintoxicatie, zelfs indien het verbruik van alcoholische drank geen enkele invloed had op de geschiktheid tot sturen van de betrokkene.

Het sturen in staat van alcoholintoxicatie is een misdrijf waarvan het bewijs specifiek door de wet geregeld is en waarvan het bewijs voortvloeit uit een ademanalyse of een bloedanalyse.

De straffen staan in verhouding tot de gemeten graad van alcoholintoxicatie.

Beneden de 0,22 mg is er geen overtreding.

Tussen 0,22 mg en 0,35 mg is er een lichte alcoholintoxicatie. Zij is strafbaar met een geldboete van 25 tot 500 € wat met de opdecimen neerkomt op 137,50 tot 2.750 € Een verval van het recht tot sturen van 8 dagen tot 5 jaar is mogelijk.

Vanaf 0,35 mg is er zware alcoholintoxicatie. Zij wordt bestraft met ene geldboete van 200 tot 2.000 € met de opdecimen 1.100 tot 11.000 € Een verval van het recht tot sturen van 8 dagen tot 5 jaar is mogelijk.

Ingeval van herhaling van zware alcoholintoxicatie binnen de 3 jaar, kunnen een gevangenisstraf van 1 maand tot 2 jaar en een boete van 400 tot 5.000 € opgelegd worden, wat neerkomt op 2.200 tot 27.500 €, of één van die straffen alleen. Een verval van het recht tot sturen van minstens 3 maanden en hoogstens 5 jaar of voorgoed moet opgelegd worden. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor medische en psychologische proeven.

Indien de rechter tegelijk veroordeelt voor onopzettelijke doding en zware alcoholintoxicatie (meer dan 0,35 mg/l uitgeademde lucht) bedraagt de gevangenisstraf 3 maanden tot 5 jaar en de boete 50 tot 2.000 € (275 tot 11.000 €). Het verval van het recht tot sturen moet minstens 3 maanden bedragen. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor de medische, psychologische, theoretische en praktische examens en proeven.

Ingeval van veroordeling voor onopzettelijke doding en zware alcoholintoxicatie in staat van herhaling moet een verval van het recht tot sturen van minstens 1 jaar opgelegd worden. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor de medische, psychologische, theoretische en praktische examens of proeven.

Indien de rechter tegelijk veroordeelt voor onopzettelijke slagen of verwondingen en zware alcoholintoxicatie in staat van herhaling bedraagt de gevangenisstraf 8 dagen tot 1 jaar en de geldboete 50 tot 1.000 € (275 tot 5.500 €) et moet er een verval van het recht tot sturen van minstens 6 maanden opgelegd worden. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor de medische, psychologische, theoretische en praktische examens of proeven.

B. Dronkenschap

De staat van dronkenschap is de toestand waarin iemand in die mate onder invloed is van alcoholische drank (of van andere stoffen zoals drugs en geneesmiddelen) dat hij de voortdurende controle over zijn daden verloren is zonder dat hij noodzakelijkerwijze het bewustzijn ervan kwijt is.

Dronkenschap wordt onderscheiden van alcoholintoxicatie. Alcoholintoxicatie is slechts de rekenkundige weergave van een zekere in het bloed of in de uitgeademde lucht aangetroffen hoeveelheid alcohol die de wet verbiedt.

Hoewel wetenschappelijk aangenomen wordt dat alcoholintoxicatie mogelijk - en in verschillende mate naargelang de persoon - de psychomotorische mogelijkheden kan verstoren, kan er nochtans pas gesproken worden van dronkenschap indien die verstoring waarneembaar is.

Daaruit vloeit voort dat dronkenschap niet kan bewezen worden alleen door een vastgestelde graad van een verbruikte hoeveelheid alcoholische drank. Zo laat een hoge

alcoholconcentratie als zodanig niet toe te besluiten tot dronkenschap indien zij niet gepaard gaat met specifieke uiterlijke tekenen.

Anderzijds wordt er geregeld vastgesteld dat de uitwerking van alcohol verschilt van persoon tot persoon en dat de alcohol zelfs bij dezelfde persoon een verschillende uitwerking kan hebben naargelang de omstandigheden (vermoeidheid, nuchter, verminderde weerstand).

De rechter moet zijn oordeel vellen op basis van de in het proces-verbaal vermelde vaststellingen van de verbalisanten. De tekenen die gewoonlijk op dronkenschap wijzen houden voornamelijk verband met het voorkomen en de gedragingen van de gecontroleerde persoon.

Omdat het om een subjectieve vaststelling van de verbalisanten gaat, moet de rechter bijzonder attent zijn om iedere mogelijke verwarring tussen staat van dronkenschap en de fysieke toestand van de persoon (zo zouden bijv. een spraakstoornis of een lichte motorische stoornis kunnen geïnterpreteerd worden als tekenen van dronkenschap) te vermijden.

Dronkenschap wordt gestraft met een geldboete van 200 tot 2.000 € (1.100 tot 11.000 €). Een verval van het recht tot sturen van 1 maand tot 5 jaar of voorgoed moet uitgesproken worden. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor de medische en de psychologische proeven.

Ingeval van herhaling binnen de 3 jaar kunnen een gevangenisstraf van 1 maand tot 2 jaar en een geldboete van 400 tot 5.000 € (2.200 tot 27.500 €) of één van die straffen alleen uitgesproken worden. Het verval van het recht tot sturen moet uitgesproken worden voor minstens 3 maanden tot hoogstens 5 jaar of voorgoed. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor de medische en psychologische proeven.

Indien de rechter tegelijk veroordeelt voor onvrijwillige doding en dronkenschap, bedraagt de gevangenisstraf 3 maanden tot 5 jaar en de geldboete 50 tot 2.000 € (275 tot 11.000 €). Het verval van het recht tot sturen bedraagt minstens 3 maanden. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor de medische, psychologische, theoretische en praktische examens en proeven.

Ingeval van veroordeling voor onvrijwillige doding en dronkenschap in staat van herhaling moet een verval van het recht tot sturen van minstens 1 jaar opgelegd worden.

Indien de rechter tegelijk veroordeelt voor onvrijwillige slagen of verwondingen naar aanleiding van een verkeersongeval en dronkenschap in staat van herhaling, bedraagt de gevangenisstraf 8 dagen tot 1 jaar en de boete 50 tot 1.000 € (275 tot 5.500 €). Een verval van het recht tot sturen van minstens 3 maanden moet opgelegd worden. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor de medische, psychologische, theoretische en praktische examens of proeven.

Indien gebruik gemaakt wordt van de wettelijke mogelijkheid van het “alcoholslot” kan de politierechter, ingeval van veroordeling voor zware alcoholintoxicatie (meer dan 0,35 mg/liter uitgedemde lucht), dronkenschap, of herhaling van één van die overtredingen, en op voorwaarde dat er geen definitief verval van het recht tot sturen wordt uitgesproken, de geldigheid van het rijbewijs van de overtreder voor een periode van minstens 1 jaar en hoogstens 5 jaar of voorgoed beperken tot voertuigen die met een “alcoholslot” zijn uitgerust,

voor zover de bestuurder de voorwaarden van het door art. 61quiquies, §3 bepaalde omkaderingsprogramma vervult.

Het gaat hier om een bijkomende straf die het recht tot sturen beperkt tot bepaalde beveiligde voertuigen.

C. Sturen onder invloed van andere stoffen dan alcohol

Art. 37bis van de wet van 16 maart 1968 op het wegverkeer beteugelt het sturen onder invloed van ten minste één van de door de wet opgesomde stoffen (bijv. amfetamines, morfine, cocaïne, enz), voor zover een bloedonderzoek een gehalte aantoont dat hoger is dan het toegelaten gehalte; dat laatste varieert naargelang het type verboden stof.

Hier bestaat er geen gradatie in de straffen naargelang de graad van intoxicatie. Eens de wettelijke drempel overschreden is, zijn de straffen dezelfde als degene voor de zware alcoholintoxicatie.

Ingeval van herhaling binnen de 3 jaar, wordt de beklaagde gestraft met een gevangenisstraf van 1 maand tot 2 jaar en een geldboete van 200 tot 5.000 € (1.100 tot 27.500 €), of met één van die straffen alleen. Een verval van het recht tot sturen van 3 maanden tot hoogstens 5 jaar of voorgoed moet uitgesproken worden. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor de medische en psychologische proeven.

Indien de rechter tegelijk veroordeelt voor onopzettelijke doding en het rijden onder invloed van die stoffen, is de gevangenisstraf van 3 maanden tot 5 jaar en de boete van 50 tot 2.000 € (275 tot 11.000 €). Het verval van het recht tot sturen bedraagt minstens 3 maanden. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor de medische, psychologische, theoretische en praktische examens en proeven.

Ingeval van veroordeling voor onopzettelijke doding en het rijden onder invloed van die stoffen in staat van herhaling moet een verval van het recht tot sturen van minstens 1 jaar uitgesproken worden.

Indien de rechter tegelijk veroordeelt voor onopzettelijke slagen of verwondingen ten gevolge van een verkeersongeval en het rijden onder invloed van die stoffen in staat van herhaling bedraagt de gevangenisstraf van 8 dagen tot 1 jaar en de geldboete van 50 tot 1.000 e (275 tot 5.500 €). Een verval van het recht tot sturen van minstens 3 maanden moet opgelegd worden. Het herstel in het recht tot sturen is afhankelijk van het slagen voor de medische, psychologische, theoretische en praktische examens en proeven.

IV. Vluchtmisdrijf.

Vluchtmisdrijf verbiedt de weggebruikers zich te onttrekken aan de nodige vaststellingen om de identiteit van de verantwoordelijken voor een ongeval en de omstandigheden van het ongeval die moeten toelaten de verantwoordelijkheid te beoordelen, te achterhalen.

Kan zich schuldig maken aan vluchtmisdrijf elkeen die een voertuig bestuurt (auto, motorfiets, fiets, spoorvoertuig dat op de openbare weg rijdt) of een dier begeleidt en die, wetend dat hij oorzaak of aanleiding van een ongeval op een openbare plaats was, de vlucht

neemt om zich aan de nuttige vaststellingen te onttrekken, zelfs indien het ongeval niet aan zijn schuld te wijten is.

Vluchtmisdrijf is eveneens toepasselijk op voetgangers, personen die een fiets aan de hand leiden, een tweewielig rijtuig, een kruiwagen, een kinderwagen, een zieken- of gehandicaptenwagen, of alk ander niet gemotoriseerd rijtuig dat geen grotere breedte dan degene van een voetganger inneemt.

Volgens de rechtspraak is betrokken in een ongeval, elkeen die er de oorzaak of eenvoudig de aanleiding toe was, ongeacht de aansprakelijkheid –waar trouwens niemand zelf over te oordelen heeft- . Een aanrijding tussen voertuigen is niet vereist.

Vluchtmisdrijf is een aflopend misdrijf dat voltrokken is zodra de betrokkene de vlucht neemt om zich aan de vaststellingen te onttrekken. Dat de betrokkene nadien terugkeert op de plaats van het ongeval om toch nog de vaststellingen mogelijk te maken, staat net als het feit van te voet weg te gaan en zijn voertuig ter plaatse te laten het vluchtmisdrijf niet in de weg.

Het loutere feit dat de in een ongeval betrokken bestuurder de vlucht neemt en de vaststellingen onmogelijk maakt, schept te zijnen laste geen vermoeden van verantwoordelijkheid. Om degene die vlucht verantwoordelijk te stellen, moeten er dus materiële gegevens of getuigenverklaringen zijn die het bewijs van die verantwoordelijkheid opleveren.

Soms hoort men de stelling verdedigen dat degene die vlucht een fout begaat die toch schade veroorzaakt omdat hij de andere bestuurder de kans ontnemt de verantwoordelijkheid voor het ongeval te bewijzen. De rechtspraak is daarover niet eensgezind.

Vluchtmisdrijf wordt streng bestraft. Bij een ongeval met enkel materiële schade is de straf een gevangenisstraf van 15 dagen tot 6 maanden. Bij herhaling wordt dat gebracht op 1 maand tot 2 jaar (art. 33 Wet 16 maart 1968).

Zijn er gewonden of gaat het om een ongeval met dodelijke afloop, dan is de gevangenisstraf van 15 dagen tot 2 jaar of, bij herhaling, van 1 maand tot 4 jaar (art. 33 Wet 16 maart 1968).

V. Oorzakelijk verband tussen feit en schade.

Iemands verantwoordelijkheid komt pas in het gedrang indien hij een fout heeft begaan waardoor schade wordt veroorzaakt, wat dus een oorzakelijk verband tussen beide impliceert.

Dat oorzakelijk verband is bewezen wanneer de schade, zich niet zou voorgedaan hebben op de wijze dat ze zich voordeed indien de fout niet was begaan. Het oorzakelijk verband mag enkel uitgesloten worden indien de rechter vaststelt dat de schade, zoals ze zich voordeed, ook zou teweeggebracht zijn zonder de fout van de betrokkene.

De rechter moet alle mogelijke oorzaken van de schade nagaan en beoordelen wat er zou gebeurd zijn zonder de begane fout. Hij gaat na of de schade zich op dezelfde wijze had kunnen voordoen indien de veroorzaker van de schade niet foutief had gehandeld, maar gehandeld had zoals hij had moeten handelen.

Een voorbeeld: indien een dronken bestuurder door het groene licht rijdt en in aanrijding komt met een andere bestuurder die door het rode licht rijdt, rijst de vraag of de dronkenschap één

van de oorzaken is die het ongeval en de schade veroorzaakten. Gaat men uit van de hypothese dat de dronken bestuurder die door het groene licht rijdt niet dronken was (dus die fout niet beging), dan rijst de vraag of het ongeval niettemin zou gebeurd zijn. Is het antwoord bevestigend, dat staat de dronkenschap niet in causaal verband met het ongeval.

VI. De overtuiging boven iedere twijfel.

De rechter mag ene beklaagde alleen veroordelen indien de rechter tot de vaste overtuiging van de schuld van de beklaagde komt. Die overtuiging moet boven iedere twijfel staan en gebaseerd zijn op bewijselementen die aan de rechter op rechtmatige wijze zijn voorgelegd en het voorwerp van tegenspraak uitmaakten. De beoordeling van de rechter is in principe soeverein.

De intieme overtuiging mag niet in de plaats komen van het bewijs. Het bewijs kan alleen maar het resultaat zijn van een nauwkeurig en onverbiddelijk onderzoek van de gegevens die op de schuld van de beklaagde wijzen en die rechtmatig aan de rechter worden voorgelegd.

Met andere woorden, iemand kan slechts schuldig worden verklaard indien op het einde van het proces het bewijs van zijn schuld met uitsluiting van iedere twijfel geleverd is. Daartoe moet de rechter zich opeenvolgend drie zaken afvragen:

- 1° is de door de beklaagde, die onschuldig pleit, gegeven versie van de feiten overtuigend of zelfs geloofwaardig (als dat het geval is, moet de rechter vrijspreken);
- 2° zelfs indien de versie van de beklaagde niet overtuigd, heeft zijn verdediging in mij een Redelijke twijfel teweeggebracht (is dat het geval, dan moet de rechter vrijspreken);
- 3° in ontkennend geval, levert het geheel van de door het openbaar ministerie aangebrachte bewijselementen boven iedere redelijke twijfel het bewijs op van elk van de constitutieve elementen van het misdrijf dat de beklaagde wordt ten laste gelegd ?

(H. BOSLY & D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, 4° uitgave, Die Keure, 1316 - hier vrije vertaling)

15 juni 2011